

RÜGEN - HET SCHEVENINGEN VAN DE OSSIES

LUXE PLEKJE VOOR PARTIJBONZEN

HET EILAND ADEMT DE SFEER VAN SCHEVENINGEN IN DE VROEGE JAREN DERTIG VAN DE VORIGE EEUW. OP HET NOORDELIJKSTE STUKJE DUITSLAND HEEFT DE TIJD BIJNA EEN EEUW STILGESTAAN. DE NAZITIJD EN 45 JAREN AAN DE VERKEERDE KANT VAN HET IJZEREN GORDIJN POETS JE NIET ZOMAAR WEG.

Tekst en foto's: Kees Bregman

Romantiek uit ver vervlogen jaren: de Seebrücke van Sellin.

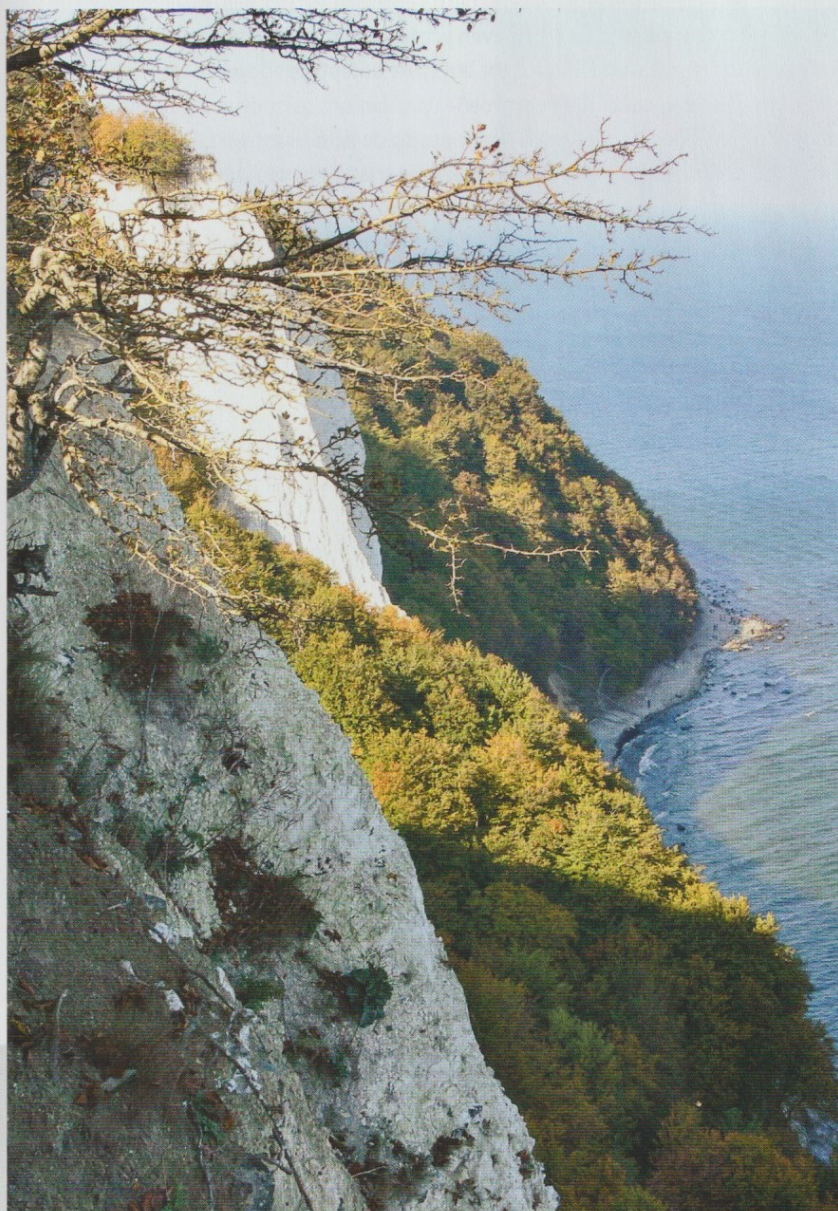
LEVEND FOSSIEL

Sigarettenautomaten op elke straathoek, maar een flappentap voor geld is amper te vinden. Zelfs bij de chicste restaurants is er meestal geen WiFi of pinautomaat. Oost- en West-Duitsland mogen dan sinds 1989 verenigd zijn in één modern land, op het eiland Rügen word je keihard geconfronteerd met het duistere DDR-verleden. Ooit was het de parel van het Derde Rijk, waar Adolf Hitler zijn land klaarstoomde voor de naderende oorlog. Daarvoor moest het volk strijdbaar worden gehouden. In dat kader werd de KDF (Kraft Durch Freude) opgericht, zeg maar het reisbureau van de führer. Het enorme hotel dat voor dit doel langs het strand op Rügen werd gebouwd staat er nog steeds – bijna vier kilometer lang, met tienduizenden kamers. Op het moment dat het groots zou worden geopend brak de tweede wereldoorlog uit, en was het werkvolk voor dringender zaken nodig. Na de oorlog had Rügen de pech dat het aan de oostkant van het ijzeren gordijn kwam te liggen. Van 1945 tot de 'Wende' in 1989 was het eiland in de Oostzee het luxe vakantieplekje voor de DDR-partijbonzen. Ook het Oost-Duitse volk dat

zich een vakantie kon permitteren reisde per Lada of Trabant een weekje naar Rügen, dat immers een van de weinige bereikbare stranden bood. De huizen van de toenmalige elite staan er nog precies zo bij als toen, hoewel er de laatste jaren veel geld is gestoken in renovatie. De schilders hebben het eiland weer opgelapt. Rügen is een levend fossiel.

RASENDER ROLAND

Het grappige is dat het huidige Rügen nog steeds veel voormalige Oost-Duitse vakantiegangers trekt. Hoewel de stranden in heel Europa nu toegankelijk voor ze zijn is de jeugdherinnering blijkbaar zo sterk dat de meeste Duitse kentekenplaten uit de oostelijke helft van het land komen. Helemaal ongelijk geef ik ze niet, want de natuur met zijn krijtrotsen en parelwitte stranden zijn ijzersterke troeven. Het is gewoon een ontzettend aantrekkelijke vakantiebestemming. Het nostalgische sfeertje probeert de mooie kanten van de jaren twintig en dertig te combineren met de luxe van vandaag, overigens met een flinke stijging van het prijsniveau als resultaat. Daar hoort natuurlijk ook een stoomtrein bij. En nee, dat is geen namaak-Disneyachtig geval. Net als de mooie Art-Decohuizen is ook die trein nog origineel, en zelfs een belangrijk onderdeel van de infrastructuur op Rügen. Veel inwoners pakken de stoomtrein van de Rügenschte Bäderbahn (RBB) om naar het werk of de markt te gaan. Natuurlijk heeft ie een koosnaam gekregen: Rasender Roland. Klinkt supersnel, maar Roland zwoegt met nog geen dertig kilometer per uur puffend over zijn smalspoorrails. Vooral in het binnenland heeft het eiland een paar stevige hellingen waar de trein merkbaar moeite mee heeft. Echt gezond lijkt ie me ook niet, want bij elke passage blijft een flinke wolk van stoom en roet achter.

De beroemde krijtrotsen van het natuurreservaat Jasmund.

Rasender Roland: oud, maar nog volop in dienst op Rügen.

HET JACHTSLOT

Rügen mag dan een eiland zijn, je hebt hier niet dat typische eilandgevoel. Waarschijnlijk omdat het met de zuidwestelijke punt zo dicht bij het Duitse vasteland ligt dat je er simpel via een brug naartoe kunt rijden. Vanuit Stralsund ben je in een mum aan de overkant. We kiezen eerst een route via de centraal gelegen hoofdstad Bergen naar de zuidoostkust bij Göhren. Daar is dicht bij onze camperplaats ook het eindstation van Rasender Roland. Dat treft, want we willen de volgende ochtend met de trein het binnenland in gaan. Wachtend op het perron zien we meerdere Rolands klaar staan en ja hoor, daar maakt een locomotief zich los van de verzorgingsplek. Aankoppelen, instappen, en na een forse fluit zet de trein zich in beweging. Ons doel is de halteplaats Jagdschloss Granitz. Rügen was altijd al een plaats waar de adel graag vertoefde, dus we zijn niet verbaasd als na een korte wandeling door het bos een jachtslot in zicht komt. Het ziet er indrukwekkend uit. Met ruim 200.000 bezoekers per jaar is Granitz een van de grote trekpleisters van het eiland. De adellijke familie Zur Putbus vond deze plek wel geschikt voor hun verblijf tijdens het jachtseizoen en inderdaad – ik ken slechtere. Binnen wemelt het van de jachttrofeeën, alsof de bedoeling van een jachtslot ons nog niet duidelijk was. Zo te zien hebben de heren heel wat afgeknald. Het trappenhuis in de 38 meter hoge centrale toren hangt vol geweien in alle soorten en maten. Een ander gewild punt in dit bos is even verderop het 'Baumwipfelpfad'. Tegenwoordig zie je dit soort stijgende wandelpaden tot boven de boomtoppen wel vaker, maar dit is een van de leukere. Na een educatief voorproefje door het bos gaat de route in een cirkel rond een hoge boom omhoog. Bij zijn kruin ben je pas op de helft, want we stijgen met 6% verder tot zelfs 56 meter hoogte. De voor Rügen zo karakteristieke grote waterbuffels zijn dan nog slechts stipjes beneden in het groen.

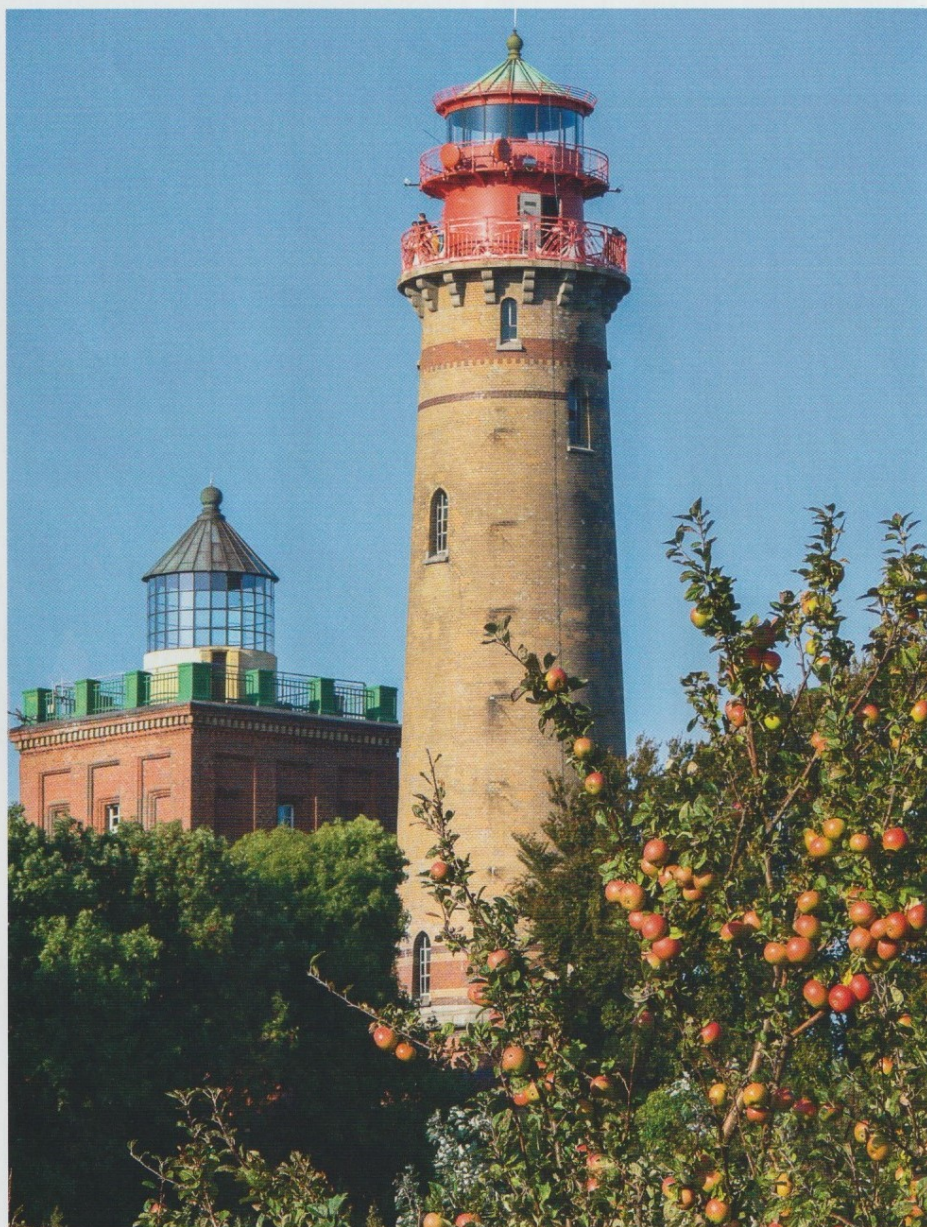

DINER IN VAUDEVILLE STIJL

We rijden met 'Roland' terug naar Göhren. Voor de avond hebben we namelijk een afspraak in het Seebrücke restaurant van het nabijgelegen Sellin. We hadden die pier met zijn sprookjesachtige badhuis al eerder bij daglicht gezien, maar 's avonds is het er nog romantischer. Hier loop je echt een eeuw terug in de historie. Het heeft iets van de pieren bij de chique Zuid-Engelse badplaatsen waar veel Britten zich nostalgisch met hun klassieke auto laten fotograferen. Stokoude Hagenaars kennen wellicht hun Scheveningse Kurhaus met de oude pier uit de vooroorlogse tijd. Op Rügen kregen de twee meest gewilde badplaatsen Binz en Sellin ook zo'n pier, compleet met mondaine flaneerboulevard en een statig badhuis op palen. Voeg daarbij een Art-Deco interieur met wat stemmige muziek, en je verwacht zomaar een filmster uit de oude doos die defilerend langs je tafel de Charleston danst. Aan het einde van de pier kun je zelfs in een soort onderwatercapsule naar de bodem van de zee zakken. Dat is hier maar een paar meter, maar het voelt als veel meer. Dit moet in de jaren dertig een topattractie zijn geweest, en eigenlijk is het dat nog steeds. Jules Verne had het niet mooier kunnen bedenken. Zelfs het afrekenen na de maaltijd is uit die tijd, dus denk niet dat je hier simpel met een bankpasje kunt betalen. Daar zijn ze in Duitsland sowieso niet dol op. Papiergeld en munten zijn in deze digitale tijd bij onze oosterburen nog steeds de gewenste vorm van betalen. De grote kunst is dan om in het dorp even snel een geldautomaat te vinden. En dat is op Rügen een uitdaging. Enfin, na een uur kan ik op de pier eindelijk mijn rekening voldoen.

Vuurtoren op Kap Arkona.

WITTE KRIJTROTSSEN

We volgen de oostkust naar het noorden, en passeren het al genoemde megalomane hotelcomplex van Hitler. Die zal toch wel gebaald hebben dat hij niet trots voor zijn geesteskind kon poseren met het brede strand erachter. De echte publiekstrekker van Rügen komt een stukje noordelijker in zicht. De ijstijd heeft het eiland namelijk achtergelaten met een schitterende serie kalkstenen rotsen waar de Britten in Dover stinkend jaloers op zouden moeten zijn. De spierwitte rotsen die ruim 100 meter uit zee oprijzen spiegelen zich in het azuurblauwe water als op een tropisch eiland. Op een paar honderd meter van de rotsen is een verrassend modern bezoekerscentrum met een riante parkeerplaats, die echter voor lange campers is af te raden. Aan de voet van de rotskust loopt een 15 kilometer lang pad over het hier smalle rotsachtige strand vol overmaatse keien. Die liggen er nog niet zo lang, want om de haverklap zien we bordjes die wijzen op het gevaar van vallende stenen. Kalksteen blijkt namelijk niet een echt stevig steensoort. We horen dat na elke storm met plensbuien de rotsen van vorm veranderen, dus zijn we blij als we weer ongeschonden naar boven kunnen. Hoogste punt van deze kust is de rots met de fraaie naam 'Königsstuhl', 118 meter boven de zee. Het hekje bij het uitzichtpunt ziet eruit alsof het ook uit de DDR-tijd komt, dus na de foto leunen we er maar niet te veel tegenaan.

Het 'Baumwipfelpad' voert je in een kring omhoog tot 56 meter.

Knaloranje duindoornbessen. De boeren van Rügen weten er alles van te maken.

Oude Trabantjes pruttelen af en toe nog steeds door Oostelijk Duitsland. Nu ook elektrisch (!)

ELEKTRISCHE TRABANT

Om heel Rügen te ontdekken hebben we eigenlijk veel te weinig tijd. Maar we hebben een mooie indruk gekregen van dit toch wel wonderlijke ex-DDR-eiland, dat worstelt met zijn verleden en aan de andere kant reuze modern wil zijn. Zo worden we tijdens een wandeling gepasseerd door een zovend autootje, dat zowaar een oude Trabant blijkt te zijn. Je ziet ze nog regelmatig in het voormalige Oost-Duitsland, maar dan altijd met het kenmerkende tweetakt-gepruttel inclusief blauwe stinkwalm erachter. Maar kijk: dit oude plofding blijkt een e-Trabi te zijn, voorzien van een elektromotor. Ze zijn nog te huur ook. Gelukkig doet de oude claxon het nog, want die is wel nodig nu je hem niet meer aan hoort komen. Hij rijdt natuurlijk wel schoon, maar de lol is er zo wel af. Dat doe je een echte klassieker niet aan, vind ik. Eindig ik toch nog in een nostalgische bui, als je bedenkt dat die onooglijke kunststof wagentjes vroeger zeker tien jaar levertijd hadden. Wie het zich kon veroorloven moest dus wat geduld hebben, voordat ze zich eindelijk konden vermaken in de oude badhuizen van Rügen.

ONDERZEEBOOTBASIS

De kust eindigt in een kaap die de noordelijkste punt van het eiland markeert. Bij het dorp Putgarten (niet te verwarren met het tegenover Denemarken gelegen Puttgarden) ligt Kap Arkona – een groot rif met een strategisch geplaatste vuurtoren. Die staat midden in een bos waar duindoornstruiken de boventoon voeren. In de nazomer zitten ze vol met knaloranje bessen, die de eilanders voor de meest uiteenlopende zaken gebruiken. Ze zitten tjokvol mineralen en vitamines. We zien stalletjes langs de weg met duindoornsap, duindoornthee, duindoornlikeur en nog een heleboel meer duindoornproducten. Of we niet wat

mee willen nemen voor thuis? Gelukkig staat de camper uit het zicht, dus met een kleine tas vol duindoornspullen is de verkoper allang tevreden. Hij wenst ons veel gezondheid. Die stekelige duindoornstruiken hadden in de nazitijd nog een andere functie: ze zijn onmogelijk om door te komen. Daardoor werden de in het bos verdekt opgestelde ontluuchtingsbuizen door spionnen niet opgemerkt. Onder de grond was namelijk een duikbootbasis gevestigd. Vanuit hier vertrokken de beruchte U-boten naar de oceaan om geallieerde vrachtaarders tot zinken te brengen. Een echte onderzeeboot vinden we ook nog op Rügen, maar dat is een instinker. Even ten zuiden van de krijtrotsen ligt namelijk het U-Boot museum van Sassnitz, maar kenners herkennen meteen een Britse (!) onderzeeboot uit de Oberon klasse, en die is toch echt van dik na de oorlog. Was er nou echt geen oude U-Boot meer over?

CAMPERINFO

CAMPERPLAATS

CAMPING

GOLF

OVERNACHTEN

▲ Altenkirchen

Campingplatz Drewoldke
Zittkower Weg 27, Altenkirchen

GPS: N 54.63444° E 13.37333°

Service: Aantrekkelijke camping dicht bij de noordkaap van Rügen. Midden in een denbos op loopafstand van de zee. Ruim 320 plaatsen, zeer fraai sanitair, goed onderhouden. Winkels op 3 km in Altenkirchen.

Prijs: €24, hele jaar open.

▲ Göhren

Camping Regenbogen
Am Kleinbahnhof, Göhren

GPS: N 54.34639° E 13.73417°

Service: Grote, gemengde camping met huisjes, stacaravans en 458 camperplekken achter de duinen. Mooi strand, dorp op loopafstand. Het station van de stoomtrein ligt achter de camping.

Prijs: €45 (hoogseizoen)

▲ Prora (Binz)

Camping Prora

Proraer Chaussee 30

GPS: N 54.42389° E 13.57778°

Service: Mooie camping op een langwerpig stuk grond tussen een binnensee en het Oostzeestrand op 1,5 km. Prima sanitair, broodjesservice en goede (gratis) WiFi. De bus naar Binz rijdt elke 30 minuten. 135 plaatsen. Aan de overzijde van de weg ligt een (even dure) camperplaats die wel veel minder is.

Prijs: €36 all-in

● Prora (Binz)

Proraer Gewerbegebiet 2

Gewerbegebiet 2, Binz

GPS: N 54.43556° E 13.56528°

Service: Parkeerplaats in het bos voor maximaal 15 plaatsen langs de weg op loopafstand van het Prora complex en het boomtoppad. Centrum op 5 km. Max. verblijfsduur 7 dagen, verder geen voorzieningen.

Prijs: €2, hele jaar open.

● Sassnitz

Parkplatz Kreidefelsen

Stubbenkammerstrasse, Sassnitz

GPS: N 54.52139° E 13.65111°

Service: Eenvoudige camperplaats voor 50 campers in het Nationaal Natuurpark Jasmund, even buiten Sassnitz. Dorp, haven en strand op loopafstand. De beroemde krijtrotten liggen vlakbij. Max. verblijfsduur 24 uur.

Prijs: €8, hele jaar open.

● Sellin

Reisemobilhafen Sellin

Kiefernweg 4b, Sellin

GPS: N 54.37167° E 13.70139°

Service: Prima camperplaats in het centrum van Sellin. Goede plek om te voet of fiets de stad te ontdekken. Na 19.00 u geen nieuwe gasten. Supermarkt op 250 m, strand op 300 m, max. 50 plaatsen.

Prijs: €25,50 (open eind maart tot 1 nov.)